

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Duhovniki in ljudsko solstvo.

V „Gorici“ sem bral, kaj piše „Kmečki glas“ o „Slov. ljudski stranki“ namreč: „Upirate se ne samo ustanovitvi, ampak tudi razširjanju v več razredov kake šole, upirate se dostojni plači učiteljev in hrepenite po oni dobi, ko so morali učitelji opravljati službo cerkovnika. — Znan je vaš dogma, da ljubezen do domovine je — paganstvo. Ako hočete vi biti dobri svečeniki po nauku Kristusovem, ne morete biti obenem dobri politični voditelji“. — Kakor se tukaj razvidi, veljajo te besede slovenskim duhovnikom. Po vsebini gorenjih besed se da sklepati, da jih je pisal kak liberalni učitelj, ali pa „veleučeni“ Mermolja sam. No, pa to je vseeno, kdo jih je spisal. Zapisane so, in to je zadosti. Ker se pa drzne „Kmečki glas“ tako bedasto in ob enem tako zlobno pisati proti slov. duhovnikom, se drzemo tudi mi povedati resnico.

Duhovniki se nikjer in nikoli ne upirajo ustanovitvi in razširjanju šol. Prvič, ker so ravno duhovniki najbolj zavzeti za resnično plemenito izobrazbo srca in duha slov. ljudstva. Duhovniki so bili prvi, ki so ledino orali za duševni in gmotni napredek slovenskega naroda, med tem ko se posvetna inteligenca ni čisto nič brigala za priprosto ljudstvo, da, še celo sramovala se ga je. In tudi dandanes je duhovščina prva, ki se trudi za dobrobit ljudstva v kulturnem, socialnem in gospodarskem delu. Kako so slovenski duhovniki vneti in zavzeti za blagor in povzdigo sloven-

skega ljudstva, nam glasno priča, da jih vse besno, pobalinsko-surovo napadanje in preganjanje od strani liberalcev vseh barv ne more odgnati od narodnega dela, od dela za ljudsko izobrazbo, za ljudski napredek. To je nepobitna resnica, ki sama ob sebi pobije prvo trditev „Kmečkega glasa“. Drugič pa je to: Da bi se duhovniki upirali ustanovitvam in razširjanju šol, je naravnost neumna laž. Od koga je pa odvisna ustanovitev šol ali pa njih razširjanje? Mar od duhovnikov? Urednik „Kmečkega glasa“ bi moral pač poznati najnavadnejše tozadevne določbe in postave v deželi. Sicer pa povemo na polna usta, da bi bilo prav dobro, ako bi se mogle današnje ljudske šole nadomestiti z boljšimi. Vsak, tudi najbolj zabit agrarec bi moral priznati, da sedanja ljudska šola ni za kmeta in kmetske razmere. Ljudska šola bi se morala popolnoma preustrojiti, da bi odgovarjala kmetskimi potrebami, in se bo tudi morala. Zgodilo pa se bo to še-le takrat, kadar bo prišla do moči „Slovenska Ljudska Stranka“, ki ima v svojem programu tudi preustrojitev ljudske šole. Če pa hoče „Kmečki glas“, da bomo sodili vspehe sedanje ljudske šole po izobrazbi in omiki sedanje mladine, potem bi bilo to najslabše spričevalo za šolo. Resnica pa je, da sedanja ljudska šola nima pokazati mnogo vspehov. — Temu pa ni kriv le zistem, ampak velik del tudi učiteljstvo samo. Saj so ravno ljudski učitelji glavni širitelji topega brezverskega liberalizma po deželi. — Tista mala peščica zares dobrih in vzglednih učiteljev, ki soprijatelji ljudstva, in jih ljudstvo spoštuje in visoko

ceni, in ki so odločni nasprotniki pogubnega liberalizma, so izpostavljeni najgršemu srepogledanju in sovraštvu svojih lastnih stanovskih tovarišev.

Ravno tako neumna je trditev „Kmečkega glasa“, da se duhovniki upirajo dostojni plači učiteljev. Kaj vendar duhovniki „določujejo učiteljem plače? Sicer pa najbolj zaliberaljeni učitelj bi moral priznati, da je ravno dr. Gregorčič pripomogel učiteljem do dostojnih plač. Saj so liberalci s tem celo agitirali po nekod proti njemu. Moje osebno mnenje pa je, da učiteljske plače so dostojne. Poznam mlade 30 letne učitelje, ki imajo plače okoli 1700 K na leto. Če je to premalo in če jim hoče „Kmečka stranka“ povišati plače magari do 3000 K, naj le! Saj bo le sama plačala, če so res kmetje v njeni stranki. „Kmečki glas“ tudi trdi, da duhovniki hrepene po oni dobi, ko so morali učitelji opravljati službo cerkovnika. Že parkrat se mi je pripetilo, da sem to frazo slišal med učitelji, da bi namreč duhovniki imeli učitelje radi za „mežnarje“. Še to se manjka! Mislim, da bi se vsak duhovnik z vsemi štirimi branil imeti liberalnega učitelja za — cerkovnika. Nasprotno pa se opaža med duhovniki in dobrimi, vernimi učitelji najljubnejše medsebojno spoštovanje. Tako je, ljubi „Kmečki glas!“ Prihodnjic pa še nekaj. Somišljenik S. L. S.

Politični pregled.

Dogodki na Balkanu.

Konec avstro-ogrsko-srbskega spora.

Vsled posredovanja evropskih velelesil je prišlo, hvala Bogu vendarle do sporazumljenja med Avstro-Ogrsko in Srbijo in se je torej s tem preprečilo prelihanje krvi. Včeraj je izročil srbski zastopnik na Dunaju našemu ministru za zunanje zadeve baronu Aerenthalu noto te-le vsebine: „Srbija priznava, da ni bila vsled dejstva, ustvarjenega v Bosni in Hercegovini, zadeta v svojih pravicah, da se torej prilagodi sklepu, ki ga vlasti store glede člena 25. berlinske pogodbe. S tem, da se Srbija pokorava nasvetom velevlasti, se obvezuje, da opusti protest in odpor, ki ga je glede aneksije zavzemala od meseca oktobra lanskega leta. Nadalje se zavezuje, da spremeni smer sedanje politike nasproti Avstro-Ogrski in da bo v bodoče živela z isto v prijateljsko sosednjih razmerah. Primerno tem izjavam in zaupaje miroljubnim nameram Avstro-Ogrske zniža Srbija svojo armado glede organizacije, dislokacije in efektivnega stanja, na stanje spomladi 1908. Dobrovoljce in čete razoroži in odpusti ter zabrani snovanje novih regularnih zborov na srbskem ozemlju“.

S tem je torej avstro-ogrski srbski spor končan. Ali v Srbiji je prišlo minule dni do velevažnih sprememb, ki so bile gotovo velikega pomena, da se je spor med Avstrijo in Srbijo tako hitro mirnim potom poravnal. Srbski prestolonaslednik Jurij se je nenadoma odpo-

LISTEK.

Mlin ob Nadiži.

Idila. Spisal Jos. Košanov.

(Dajje.)

Mlademu Žariču so jako ugajali naši hribi in često je presnanjal, ko je bil v službi ob Nadiži lepe poletne noči, ki so dihale toliko skrivnost. Ko ni imel službe se je mudil pri Brdajevih. Tam je spoznal može in fante, ki so hodili pit in ženske, ki so prihajale v štacuno po razne potreščine. In tako je spoznal polagoma vse od kraja.

Nekoč je prišla tudi Rožica v štacuno.

Žarič jo je pogledal in se začudil. Taka lepota v Kotu se mu je zdela nekaj posebnega. In nekaj znanega se mu je zdelo, da vidi v njenem obrazu, a odkod izvira to, si ni znal razlagati. In Brdajevka, njegova stara mati, mu je povedala vse od začetka.

Žariča je zgodba vrlo zanimala in to tem bolj, ker mu je Rožica tako zelo

ugajala. Še isti večer, ko je šel v službo, je hodil okoli mlina. Tam v bližini je razgrnil plašč, položil puško poleg sebe ter se vlegel. Gledal je proti mlinu, čakajoč, da pride Rožica kaj pred hišo.

Ni trajalo dolgo in zaslišal je sem od vasi vrisk, kot bi se vzdignilo v tihi večer veselje ožarjeno s solncem upanja. Žarič se je zamislil ob tem vrisku in pri srcu mu je bilo tako, da bi zavriskal. Še on ter stopil tja dol v mlin. Med temi mislimi pa je zaslišal že vdrugeč vriskanje, a prav blizu. Zdrnil se je in oči so mu zrle napeto v noč proti stezi, ki vodi iz Kota v mlin. In glej, Žarič je spoznal fanta, ki je prihajal. Bil je Oreharjev Tine. Najraje bi stopil k njemu in rekel: „Vrni se! Ali pa, če je že tvoja, poskusiva se“. Toda premagal se je. „Kaj bo ta fant — si je mislil — če pridem jaz in ji začnem govoriti, zabi na vse obljube, ki jih je dala...“.

Tine je stopil v mlin, Žarič pa je vstal in odšel ob Nadiži na cesto ter potem proti meji.

„Prav za prav bi storil človek boljše, če bi šel v stražnico in zaspal. Tako bi preživel noč v miru in jutro bi me vzbudilo. Čemu tod okoli lažiti, ko se ne upa živa duša v noč?“ Med takimi mislimi je prišel Žarič do italijanske meje in od tam se je vračal zopet proti Kotu.

VIII.

Jesenski dnevi so prišli in vrhovi gorâ so žareli v prvem snegu. Po dolini je raznašal veter orumenelo listje, gozdovi so ječali, kot da gre skozi nje težka slutnja o smrti.

Taka jesen je plula nad Kotom, ko je prinesel Oreharjev Tine v mlin novico, da se je ponesrečil tam gori na Miji nek fant iz par ur oddaljene vasi Sela, ko je nesel kontrabant. Ob prepadu se mu je spodrsnilo in zletel je vanj. — Tudi drugi vaščani so zvedeli to grozno novico, a ne od Tineta, ampak od sorodnikov onega fanta, ki so šli na Mijo, da ga rešijo, najbo že živ ali mrtev.

Ko so zvedeli financi to, so odšli trije na Mijo. Slutili so, da je moral biti oni, ki se je ponesrečil kontrabantar, dasiravno so ljudje to zanikali nasproti njim.

Nadižo so morali na plitvem mestu prebroditi, ker mosta ni bilo. Neprijetna jim je bila pot med bukovjem in po plazovih, a šli so vendarle. „Prokleta dolžnost“, si je mislil vsak zase in stopal po stezi naprej. Iz bukovega gozda, kjer so preplašili tu in tam jato vran, so prišli na travnike. Vse je bilo mrtvo le kope sena so pričale o življenju, ki je vladalo poleti na njih.

Vstavili so se in pogledali v dolino in potem proti Kozlam, kjer se je oni ponesrečil.

„Dolga je še pot do tje, gotovo še vse hujša kot do tukaj“, je menil Žarič. Tovariša sta bila istih misli.

Eden je predlagal: „Precej smo že zdelani. Dobro bi bilo, ko bi se malce okrepčali. Torbe so še polne, kdovê, če bomo mogli nazaj gredé jih sprazniti!“ (Dalje pride.)

Foedrnsberg je človek malo prida in da je izvršil uže razne zločine in uže kot 13-leten deček je bil obtožen tatvine. Obtoženec je star 48 let. Jokaje je priznal zločin. O izidi obravnave sporočimo prihodnjič.

Zabavni vlak med Trstom in Korminom prične voziti s 1. aprilom vsako nedeljo in praznik. Iz Trsta bo odhajal ob 2:45 pop. in pride v Gorico ob 4:22, v Kormin pa ob 4:44 pop. Iz Kormina bo odhajal ob 9:27 zv., iz Gorice ob 9:59 in pride v Trst ob 11:47 zvečer.

Boj za slovensko vseučilišče. Spisal Andrej Veble. Tiskala Katoliška tiskarna v Ljubljani. — Ravno te dni je izdala „Slov. dijaška zveza“ brošuro z gorejšnjim nalovom. Namen tej brošuri je misel in zahtevo po slovenskem vseučilišču razširiti med nižje stanove, t. j. med kmete in delavce. Dokler ne bode cel slovenski narod kot eden mož zahteval od vlade ustanovitev slovenskega vseučilišča, do tedaj smo gotovi, da ga ne dobimo. Tu je naloga vsake občine, vsakega političnega in nepolitičnega društva, da vzdigne svoj glas in ko ne pomaga več prositi, zahteva od visoke vlade, da nam da to, kar za svoj kulturni in gospodarski napredek neobhodno potrebujemo. Cena brošure je zelo nizka, posamezni izvod stane le 50 v. Kupuje se v trgovini: Ana Likar. Semeniška ulica v Gorici.

Mestne novice.

m **Srbski princ Jurij** se je danes ob 10.07 zj. peljal skozi Gorico po južni železnici v Milan in od tam v Rim. Spremljal ga je major konjice Desmilrovič. Na peron ni bilo nobenemu dovoljeno razun onim, ki so odpotovali.

m **Raznašanje pisem** po mestu je začelo danes 1. aprila ob 7. uri zjutraj. Ravno tako se dobe ob isti uri pisma poste-restante in se sprejemajo priporočena pisma.

m **Vojaki planinci** so se podali v pondeljek zjutraj, kakor navadno vsako leto v naše hribe, kjer ostanejo čez poletje do meseca septembra. Iz mesta jih je spremljala godba in mnogo častnikov goriške garnizije.

m **Pri vinu umrl.** — V nedeljo zvečer je pilo več znancev v neki gostilni v ulici Cocevia, med njimi tudi neki L. C. Ravno ko so naročili še liter vina, se zgrudi omenjeni na tla pod mizo. Tovariši so mislili, da je pijan,

a koj so se prepričali, da ga je zadela kap. Mrtvega so prenesli iz gostilne.

m **Kinematograf v dvorani „Central“** ima ta teden velezanimiv program. Posebno pozornost vzbuja svetovno znana tovarna klobukov Borsalino v Italiji in pa ljubezen očeta delavca. Občinstvo se opozarja na ta kinematograf, ki daje res zanimive in lepe predstave.

Iz goriške okolice.

g **V Podgori** bo v soboto dne 3. aprila ob 7. uri zvečer zaupni shod krščansko-socialnega delavstva podgorske tovarne papirja. Na shodu bodeta poročala o strokovni organizaciji gg. dr. Jos. Dermastia in Fr. Kremžar iz Gorice. Vsakega zavednega delavca dolžnost je, da se shoda udeleži.

g **Iz Kronberga.** — Na praznik sv. Jožefa smo imeli v našem izobraževalnem društvu prav lepo predavanje. Predaval je g. dr. Brecljjo prvi pomoči pri nezgodah. Predavanje je bilo poljudno in več stvari je g. predavatelj tudi nazorno razložil, da so poslušalci lažje umeli. Društveniki so bili polnoštevilno navzoči in so zanimanjem sledili koristnemu predavanju. Gospodu doktorju bodi izrečena prisrčna zahvala.

Na praznik Marijinega Oznanenja pa se je vršil občni zbor našega izobraževalnega društva. Stari odbor je bil zopet soglasno izvoljen. Predsednik društva je g. nadučitelj Franc Vilhar, podpredsednik pa g. Jakob Komel, načelnik Gospodarskega sveta. Ta dan smo imeli priliko slišati lep govor o zgodovinskem razvijanju kmečkega stanu. Mlademu a navdušenemu govorniku se lepo zahvaljujemo in ga prosimo, da bi k nam še večkrat prišel in nam kaj lepega povedal.

g **Iz Kojškega.** Dne 21.3 t. l. se je preselil v večnost po dolgi in mučni bolezni Ivan Vendramin v 36. letu svoje starosti. Zapustil je še mlado ženo z dvema nedorastlima otrokoma. Pokojnik je bil priden in varčen gospodar. Bil je brat g. Valentina Vendramina, sluga v slov. Alojzijevišču. Pogreb se je vršil 23.3. ob 4. uri popoldne. Domačini so se vdeležili pogreba v obilnem številu. Domači moški zbor pod vodstvom g. Vida Kumarija je zapel pred hišo žalosti „Oj kak grozno tožni“, v cerkvi „Nad zvezdami“ in ob grobu „Jamica tiha“.

Vsem spremljevalcem bodi tukaj izrečena najsrčnejša zahvala, pokojniku pa večna luč naj sveti!

g **Požar.** Iz Mirna nam poročajo, da je v soboto predpoludne začelo goriti pri gospej vdovi Faganeli, pri „Grabcu“. Zgorelo je poslopje za skladišče in kar je bilo v njem namreč drva, mnogo sena in več drugih reči. Ogenj je bil velik. Domačini so pridno gasili in le istim se je zahvaliti, da ni ogenj vpepelil tudi poslopja, ki služi za stanovanje. Poklicani so bili tudi goriški ognjegasci, a so prišli na lice mesta, ko je bil ogenj uže pogašen. — Sreča, da je bilo mnogo vode na razpolago ker se nahaja tik pogorišča Vipava.

Iz ajdovskega okraja.

a **Vel. Žablje,** 15. marca 1909. — Želodček našega dičnega dopisnika ne more in ne more prebavljati teh preklicanih klerikalcev. V št. 10 z dne 5. marca izbljuval je vse klerikalce kar naenkrat, kar mu je povzročil konjski „purgercion“. Ne radi dopisnika marveč radi javnosti naj stvar na kratko pojasnimo. Našega „štacunarja“, kakor ga dopisnik imenuje, zadela je nesreča, da je moral vsled nalezljive bolezni pri konju g. župan naznaniti stvar pristojni oblasti. To je bil naš župan prisiljen in dolžan storiti, ker je bila stvar že razupita. To je v kratkem vsa stvar, in ako se še dostavi, da je naš g. župan pripoznan kot nepristranski, kaj imajo potem klerikalci pri vsej stvari? Kaj g. podžupan! Je-li lepo se smejati nesreči svojega bližnjega? Saj smo vsi pod šibo enega gospodarja, ki vdari danes enega, jutri lahko drugega. No, človeka kot je naš „znanec“, sodimo po reku: „Izprijen človek kdor si bodi, bližnjega vselej slabo sodi“.

Ob tej priliki še dober svet našemu dopisniku: Nebo vas je obdarilo z „izrednim talentom“. Toraj ravnajte se po vzgledu naših učenjakov, kakor nam zgodovina priča, namreč, da ne leže vaša izobrazba z vami v grob, marveč poučujte ljudstvo, za kar vam bode hvaležno. Učite je, kako ravnati, da ima vinogradnik, ki se štuli za vzor-trto-rejca po letu in po zimi trte malo-dane enako zelene? Kako pravilno škropiti? Komu koristijo umetna gnojila, plevelu ali trsu? Kako se uničuje plevel med trsjem in kolikokrat naj se iste okopuje? In slednjič kako pridete v okom vinski krizi?

V nraevnem oziru pojasnjajte, kako se opravlja služba nočnega čuvaja ob potu? Kako se je obnašati iz samo-

stanske in svetne duhovščine? Kako isti jemati ugled in jo blatiti? Kako se skuša omajati zakonsko zvestobo med zakonskima?

To proučite, to pojasnite onim, ki slepo z vami mislijo. Pustite „klerikalce“ na miru ter preišljajte svoj križevi, pot katerega ste nastopili. Ako se bode te ravnali po tem nasvetu, bode uverjeni, da vam narod v znak hvaležnosti postavi spomenik, ki vaših del bode glasnik, in pričal poznim bo rodovom, da živel je prosvitljenik, ki naprednim se klanjal je bogovom!

a **Iz Šmarij** nam poroča nekdo, da tamošnja mladina in možje pridno obiskujejo bralnico in igralnico izobraževalnega društva. Na razpolago imajo mnogo časopisov. Pa tudi prostore imajo lepe. Človeka veselje navdaja, ko vidi mladino, s kakim veseljem se oklepa društva, kjer srka va-se poštene izobrazbe in se uče lepe omike. Le tako naprej!

Iz tolminskega okraja.

t **„Kmetška zveza“** za tolminski sodni okraj pri Sv. Luciji bo imela v nedeljo 4. aprila po večernicah (ob 3. pop. svoj letni občni zbor. Zborovanje bo v prostorih g. Vuga. Udje so uljudno vabljeni k temu občnemu zboru.

t **Županstvo Grahovo** je dobilo od deželnega odbora v Gorici 70 stotov sena brezplačno za revne in potrebne živinorejce grahovskega županstva, ki so se priglasili pri županstvu. Podpora v senu je v resnici dobrodošla tukajšnjim revnim posestnikom, ki so bili s krmo uže v veliki stiski, sčim bodo krmiti goved. Zategadelj se občinarji županstva Grahovo iskreno zahvaljujejo sl. deželnemu odboru, posebej pa še veleč. g. dr. Ant. Gregorčiču, ki je do podpore pripomogel.

t **Podmeleo.** — Preteklo nedeljo predaval je v našem izobraževalnem društvu tajnik S. K. S. Z., g. Kremžar, o onemoglostnem in starostnem zavarovanju ter nam dokazal s številkami, da socialno zavarovanje ni nov davek, kakor se je to od gotove zlasti kmetu neprijazne strani trobilo po Kranjskem, temveč znaten korak k boljšemu. Ako bo — kakor upamo — ta predlog v državnem zboru vsprejet, pozdravili bode mo mi to postavo z veseljem, ker vemo sedaj, da nam prinese dvojno korist: dar iz rok države in prisilno varčevanje, ki bo nekaka bran proti splošni potratnosti zlasti med mladino. Priporo-

Došlo je

spomladno - letno blago

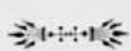
v velikanski izberi.

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago zastonj in poštine prosto.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v GORICI.

CENE SO STALNE. Postrežba strogo poštena.

„Krojaška zadruga“ Gorica.

Gosposka ulica števil. 6 in 7.

Trgovina se nahaja v novih prostorih.

čamo prav toplo vsem bratskim društvom, naj poskrbe za časa, da se njihovi člani pouče o tej važni zadevi. G. predavatelju pa, ki se je kljub svojemu slabotnemu zdravju dve uri nam v pouk in korist trudil, iskrena hvala!

Iz kobariškega okraja.

kd **Smast**. Tukaj nimamo šolskega poduka celo zimo; najprej je bil bolan učitelj, potem pa otroci. Bolezen je že davno ponehala, a šole še ni. Zdaj spomladi dobimo novo šolsko poslopje, ki bo stalo prav na lepem kraju. Delo je prevzel zidarSKI mojster iz Renč. — Snega smo letos mnogo pridelali in še celo preveč, tako da se je enemu posestniku štala polomilo vsled obilo naloženega snega na strehi. — Kakor se sliši, nameravajo naši riberalčki napraviti neko društvo, a se bojimo, da bo prišel jug in izginilo bo kakor pomladanski sneg posebno sedaj, ko diši že po spomladi.

kd **Kamno**. — Odbor kat. slov. izobraževalnega društva se toplo zahvaljuje sl. družbi sv. Mohorja v Celovcu za podarjene knjige ter kliče, da bi še mnogo let budila Slovence k narodnemu in gospodarskemu napredku.

Iz komenskega okraja.

km **Velikidol**. — Naši agrarci hočejo po sili vedeti, da sem podpisani pisal dopis iz „Velikega Dola“, ki je bil priobčen v zadnji št. „Prim. Lista“, kar pa ni res, kar mi more sl. uredništvo potrditi. Sicer se pa strinjam z vsebino priobčenega dopisa in je bil dopis popolnoma umesten.

Anton Rebula.

Op. uredništva. Potrjujemo, da nam ni poslal in tudi ne pisal omenjenega dopisa g. Ant. Rebula. Sicer pa čemu stikati po dopisniku? Vpošteva naj se vsebina dopisa ne pa dopisnika.

SVOJI K SVOJIM!!

Vsakovrstne slamnike

priporoča

gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu tovarna slamnikov v Slab

FRANC CERAR

p. Domžale pri Ljubljani.

Postrežba točna, cene nizke, na zahtevo cenik poštnine prosto.

IIWIFOAS X IFOAS

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

Zaloga.

Podpisani priporočam p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvni in ogljem

na Volčjdragi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Keil-ov lak

najbolji lak za mehke pode

Keil-ova bela glazura à 90 v.

Keil-ovo mazilo za črevlje à 30 v.

Keil-ov zlatilni lak za okvirje à 40 v.

Keil-ovo voščilo za pode à 90 v.

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah

vedno v zalogi pri tvrdki:

Konjedie & Zajec, Gorica.

Postojna: Anton Ditrich.

Reka: mirodilnica F. Jechel.

Ljubljana: Leskovič & Meden.

Mali Lošinj: G. P. Budna.

Pulj: Augusto Zuliani.

Rovinj: Giuseppe de Vescovi.

Šebenik: Fausto Inchiostri.

Tolmin: Lud. Kacafura.

urar c. kr. državne železnice
v GORICI, Gosposka ulica št. 52.

Nadizženir

Franc Lang

kulturni inženir

v Gorici, Via Ponte Isonzo 32,

sprejme vsakovrstna dela na pr. načrtovanje in izdelovanje cest in drugih gradenj, razdeljevanje zemljišč, postavljanje mejnikov, urevanje pritokov in odtokov, napravljanje vodovodov itd.

Njegovi načrti rabijo kot priloga prošnjam za vladno podporo.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.
Zaloga pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje
cerkvena dela,
spovednice,
klopi, okvirje,
klečalnice it d.
Vsakovrstna
dela za slavbe.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1

Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Prodajna Katoliškega tisk. društva

v Trstu

pri veliki pošti — ulica delle Poste št. 9.

se priporoča za nakup

raznih molitvenikov, kipov, križev-rožnih vencev, podob ma'ih in velikih, svetinj, cerkvene obleke, voščenenih sveč, pisarniških potrebščin i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Za časa sv. misijona lepe misijorske podobice z sloverskim besedilom. Ob 50-letnici mašništva sv. Očeta: podobe Pija x. na platno z lepim okvirjem.

Zaloga tiskovin za častite župne urade.

Za obilo naročil in obiska od čč. gg. duhovnikov kakor p. n. občinstva se priporoča z velespoštovanjem

„Katol. tisk. društvo“
TRST.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FRANC RAVNIKAR

GORICA Raštelj št. 16 (v lastnej hiši)

priporoča sl. občinstvu svojo veliko zalogo obilnih potrebščin za spomladansko sezijo.

Blagovolite si trgovino ogledati!

Zahvala.

G. kr. dvorni svetnik Miha Gabrijelčič se zahvaljuje tem potom v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov vsem onim, ki so ob prebridki izgubi njegovega brata, gosp.

Mons. dr. Jos. Gabrijelčiča

na katerikoli način izrazili svoje srčno sočutje in s tem lajšali neizmerno bôl.

Posebno zahvalo izreka Njeg. Eksc. prevzvišenemu kneznadškofu za tolažilne posete za časa pokojnikove bolezni in za prisotnost pri cerkvenem obredu, preč. duhovščini, magistratu, politični oblasti, deželnemu odboru, okrožni sodnji, državnemu pravdnstvu, vsem profesorjem in učiteljem z šolsko mladino vred, vsem verskim redovom in društvom ter vsem onim, ki so spremili nepozabnega ranjkega na zadnji poti. Bog plačaj vsem stotero!

Gorica, 29. marca 1909.

Iz cerkljanskega okraja.

c **Planina.** — Živimo novo življenje, a boj je naše življenje. Naših liberalcev je sram, ker smo izvedeli, da je bilo na ustanovnem shodu njih društva več Cerkljanov, kakor domačinov, od kojih so izostali celo taki, na katere so se trdno zanašali. Komaj so si zbrali odbor, a že danes jim povemo, da celo njihov odbor ni več cel! Preslabo krinko so si nadeli in spoznali so jih celo tisti, ki so jim šli prvi hip na limanice.

„Svobodna misel“, ki je bila na občnem zboru resnično predlagana, — Mihajne je predlog podpiral —, a za sedaj previdno odklonjena, ta je njihov cilj. Ustanovniki iz Cerklja ter „Slov. Narod“ in „Soča“ pa so nam nedvomna priča društvenega gesla, ki je: proč s farji, živijo cerkljanski večni študent; doli s cerkvijo, oštarija naj živi; katoliški veri boj, živela svobodna misel! Značilno za naše potuhnjene liberalce je tudi to, da ni nihče izmed peščice „muštarjev“, ampak v si trije navzoči fantje so predlagali krščanske časnike, in so tudi res naročili cele tri, a brez „Slovenca“! Boje se namreč, da ne bi ta list marsikomu odprl oči, ki bi spoznal brezvestno, proti krščansko in proti kmečko politiko vseslovenske liberalne stranke, ki ji povsodi kmetje hrbet obračajo, ki prav gotovo propade tudi pri nas, naj jo Mihajne, Pulin, Andrej in njih širokopleči prijatelji iz Cerklja še tako podpirajo! Našim pa kličemo: Krepko dalje!

c **Cerkno.** — Prireditev: „Sv. Elizabeta“ je bila sijajna. Vsa čast nadarjenim in zelo marljivim voditeljicam dekliškega odseka našega K. s. i. dr.! Udeležba je bila tudi iz Cerklja vsesplošna. Pričakujemo kmalu zopet kaj novega!

c **Polce.** — Naše društvo — ženična posredovalnica? G. učitelj zele najbrž, da bi ljudstvo ostajalo doma in se lotilo z ljubeznijo umnega obdelovanja domače grude! Ampak, če se Poličanje navzamejo duha „Slov. Nar.“ in „Soče“, pojdejo le še bolj v mesto in v Ameriko, kjer je več gosposkega življenja in uživanja! Tudi se omenjena dva lista odločno borita proti sv. zakonu, se očitno ogrevata za ločitev zakona in za svobodno ljubezen! Je torej čisto naravno, da se mladi Poličanje po teh dveh listih ne bodo ogrevali za urejeno družinsko življenje v — poliški samoti. Konečno pa bosta ta dva lista, ki sta uradni glasili slovenskega liberalnega krčmarstva, našo mladino in moštvo zavajala tudi v krčmo! In res, naše bralno društvo ima svoj sedež v novi — nebojtreba — krčmi! Kdor ima oči, spreglej!

c **Čeplez.** — (Izjava.) Podpisana izjavlja na tem mestu, da nisva ne pisala in nisva v nikaki zvezi z dopisom v „Prim. Listu“ iz Planine z dne 24. 3. št. 12., kar nama lahko tudi uredništvo potrdi. (Potrjujemo. Ur.)

Tebe, prijatelj, je pa tudi lahko sram, da kot načelnik naše zadruge na surov način napadaš zadružnike v združnem posloju, za reči, katere ne veš ali so resnične ali ne. — Jan ez Bevk, Čeplez 43, Peter Podobnik, Čeplez 40.

c **Iz Šebrelj.** — Javnazalozala. Podpisani se dopisnikom v „Primorcu“ št. 13. t. l. iz Šebrelj udano zahvaljujem za skrb, da so mi isto število „Primorca“ doposlali. „Opazovalca“ poznam dobro in ne rečem drugega kot to, da kar taji v dopisu, je resnica. — Sploh pa kdor se s „Primorcem“ pere, ve kam gre.... Osebnih napadov sem dan za dnem navajen in me prav nič ne bolijo! To si zapomnite.

Rejec Anton, župan.

Častnim občanom je obč. sta-rešinstvo v Šebreljah v seji dne 11. fe-

bruarja t. l. imenovalo gospoda Mihaela Kragelj, župnika sedaj v zač. pokoju pri sv. Luciji in gospoda Henrika Peternel, župnika na St. Viški gori, v znak hvaležnosti za njiju vzorno in neutrudljivo delovanje med nami ob času, ko sta službovala v Šebreljah in Jageršah. —

Iz korminskega okraja.

kr **Iz Brd.** — (Kolonske razmere.) O žalostnih kolonskih razmerah se je uže mnogo pisalo in slišale so se pritožbe kolonov-trpinov, ki komaj živijo pod sedanjimi razmerami. Naj navedemo še en slučaj, da bo slika popolna, kako se godi kolonom pod gospodarjem bogatašem. Kakor vsako leto, so šli tudi letos koloni neke vasi v Brdih sekati drva za gospodarja v 1 uro in pol oddaljeni gozd za boro dnevno plačo 1 K na dan brez hrane. Vsak mora priznati, da ta plača je ničeva, poleg tega pa še hoditi vsaki dan 3 ure v gozd in domov. Nekega dne so se koloni domenili, da bodo prosili povišanje plače od 1 K na 2 K. Oskrbnik je rekel, da bode pri gospodarju posredoval, nakar so koloni rekli, da drugim bi ne šli za 3 K dnevno sekati drv tako daleč, nakar se je oskrbnik odrezal, da kaj je gospodarju mari, če zapre vse hiše kolonov, saj gospodar bo vseeno živel. — Boječ se slovesa, so koloni delali dalje in sekali drva za 1 K dnevne plače. Ko so drva posekali jim je oskrbnik rekel, da njih prošnje gospodar ni vlihal, češ, da so koloni zahtevali povišanje plače in da niso prosili. Tak je bil torej odgovor gospodarjev. In kaj so hoteli koloni na to? Molčati! Niti izraziti svoje nevolje niso smeli, ker sicer bi jim pretilo slovo, katero bi jih na cesto poglalo. — To je spet ena slika kolonskega življenja. Kdor more, naj pomaga, da čim prej pride takim razmeram v okom.

Iz Iržiškega okraja.

tr **Devin.** — Par devinskih liberalcev si je postavilo nalogo, da črnijo našega priljubljenega g. kaplana v „Primorcu“. Seveda, ko ne morejo svoje jezice razliti na drug način vsled odvzete jim gospodovalnosti nad Devinom, hočejo z napadanjem in sumničanjem drugih oseb odvrniti od sebe pozornost, ki so v narodnem oziru mnogo zagrešili v času, ko so oni komandirali ves Devin. Tukaj na tem mestu si vpamo zapisati trditev, da so ravno liberalci krivi pešanja slovenstva v Devinu. Njih narodna brezbriznost, sebičnost in še marsikaj je krivo, da imajo regnikoli v Devinu še precejšnjo moč. Naravnost zloben je poziv na prevzvišenega knezonadškofa v „Primorcu“, ko pravite, da ako je prevzvišenemu kaj mari slovenstvo Devina, naj kaplana odstrani. Prosimo, povejte nam, kaj je g. kaplan zagrešil v narodnem oziru! Zagrešili pa ste marsikaj vi. Spominjamo vas samo na zadnjo „božičnico“. Kdo se je mnogo trudil za isto? Kdo je isti nasprotoval, če ne vi? In ker ste božičnici nasprotovali, ste nasprotovali s tem naši slovenski deci, našemu slovenskemu naraščanju, ter mu s tem škodovali! Gosp. kaplana imamo radi ne samo Devinci, marveč vse tri občine, katere oskrbuje devinska duhovščina. Pustite ga torej pri miru, kajti v nasprotnem slučaju bi se najbrže kateri ne dobro počutil.

Gospodarske vesti.

Kako se odpravijo uši pri goveji živini. — Uši pri živini se prav dobro in zanesljivo uničijo z močno tobakovo vodo. V to svrhu je najbolje kupiti tobakovega izvlečka, ki se dobiva v vsaki večji prodajalni tobaka. Vzame se 2

žlici tobakovega izvlečka na liter vode ter se vse skupaj dobro pomeša.

S tobakovo vodo se ušiva mesta dobro zmočijo, ker le tista uš pogine, ki jo ta voda zmoči. Gnid, t. j. ušjih jajec, pa tobakova voda ne uniči in čez nekaj dni se izležejo nove uši, zato je to sredstvo vsakih pet dni toliko časa ponavljati, dokler uši ne izginejo. „Km. Pr.“

Zgodnja pliščeta so najboljša za rejo, ker nam tako dobljene jarčke do sejeni že lahko neso. Naj se tedaj potrebne živali za plemo odbirajo iz zgodnjih gnezd. To velja za jarčke kakor tudi za peteline. „D. N.“

Pretakanje vina. — Opozarjamo naše vinogradnike, da je zadnji čas, da svoja vina pretočijo. Mnogo je še vina po kletih, ki leži od jeseni na drožeh. Ne pustimo ga dalje ležati, ker se nam ob bližajoči se toploti lahko vzdignejo droži. Pri letošnjih vinih bi bilo to zelo nevarno. Kdor nima potrebne posode, naj si jo za prvo silo izposodi pri sosedu. „D. N.“

Za kratek čas.

Dobro sredstvo. Mož in žena sta se sprla. Žena ni hotela več dni spregovoriti z možem nobene besedice. To je možu konečno presedalo. Neki dan opoludne, ko je sonce najbolj svetilo, užge luč in z isto v roki hodi po dvorišču sem in tja kakor bi nekaj iskal. Ko žena to opazi, je bila vsa iz sebe in misleč, da se je možu smešalo je zakričala: „Tone, kaj iščeš?“ Mož se je odrezal: „Tvoj jezik, baba, katerega si izgubila.“

Razumljivo. Mož: „Stražmojster mi je pravil, da njegova kokoš izleže vsaki teden štiri jajca.“ — Žena: „Je že res, saj je on tako grozno strog.“

Tolažba. „Milostljiva ste izgubili s smrtjo svojega soproga nenadomestljivega moža!“ — Gospa: „Ne vem, bodele še videla!“

Dobro opravil. „Vendar, gospod Lojze, kako ste mogli poročiti tisto staro škatljo!“ — „Zakaj ne, bila je polna denarja!“

Listnica uprave: G.čna Marija Jug, Cairo: Denar prejeli! Hvala lepa!

Loterijske številke

27. marca.
Linc 14 42 64 19 12
Trst 27 52 63 14 16

Kinematograf Salon Central.

PROGRAM:

Za videti samo od 28. marca, do 4. aprila.

Sloveča tovarna klobukov v Italiji. — Ljubezen očeta delavca, pretresljivo! Delilec reklamnih listov, komično. — Državna tajnost, senzacionalno! Elektrizirani policist. Najnovejše! — Moderni klobuk, za gospe!

Znižane cene!

Predstavo ob delavnikih ob 5, 6, 7 in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Ušesno olje

višjega štabnega zdravnika in fizika dr. G. Schmiedta odstrani kmalu in popolnoma časno

gluhoto, ušesni tok, ušesno brenčanje in nagluho.

Cena steklenice K 4 z navodilom vred. Dobiva se v lekarni G. CRISTOFOLETTI-ja v GORICI.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

a) na vknjižbo po 5¹/₄% (pet in en četrt od sto);

b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Glas o slovenski manufaktorni trgovini

FRANC RAVNIKAR

v GORICI Raštelj št. 16 (v lastnej hiši)

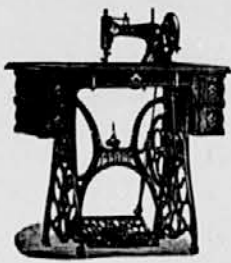
se jako razširja kar pričča dejstvo, da promet vedno narašča, Kedor si še ni oglejal te prodajalne naj to stori, ter naj primerja cene in blago raznovrstnih možkih in ženskih oblek z drugimi in prepričan bode, da kupi tam najceneje. Blago vedno sveže! Za spomladno sezono je izbira velika!

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča

Franc Ravnikar.

Podpisani ima novo veliko zalogo raznovrstnih šiv. strojev dvokoles

Cene nizke.

Poverjen je meni tudi glavni zastop z zalogo kmetijskih strojev od prve slovanske tovarne braiov K. & R. Ježek, Blansko. Prodaja tudi plajšče za dvokolesa, komad po K 6 in za višje cene. Prodaja tudi dvokolesa novega model-trpežne z prostim tekom. Jamčim eno leto

Cena K 158.

Priporoča se slav. občinstvu za naklonjenost

Jos. Dekleva,

Gorica via Municipio št. 1.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7. Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaiše nirnerskega in drobnega bagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

v-tinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

NOVA TRGOVINA

s špecerijskim, kolonijalnim blagom, jestvinami in vsakovrstnimi časovnimi predmeti tvrdke

A. & F. ANDERWALD GORICA

v hiši sl. „Centralne posojilnice“, priporoča se p. n. slavnemu občinstvu in vsim čast. slojem za prav mnogobrojna cenjena naročila.

Vedno sveže blago, točna postrežba in za vsakogar najskrajnejše cene!

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da premestim svojo

MESARSKO OBRT

iz št. 3 v št. 7 v isti ulici Sv. Ivana

v popolnoma nove moderne prostore, kjer mi bo mogoče še lažje in boljše postreči vsakogar, nego v sedanjih.

Priporočam se za nadaljno blagohotno naklonjenost

udani

Adolf Urbančič,

mesar.

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava so „Ercole“, strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravliške brizgalnice

„Syphonia“ so najboljše

Delujejo čame.

Posode za grozdje

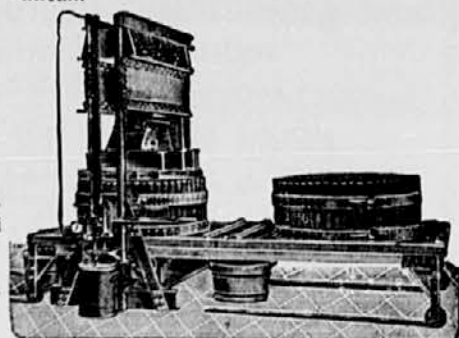
sadje, plugi za vino

grade, sušilnice za sadje;

ročne stiskalnice za seno;

mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico

čiči stitnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročnimalni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajunami. Ilustrovani ceniki in mnogobrojni pohvale v dokaz.

Važno za one ki nosijo klobuke in čevlje.

Tvrdka J. MEDVED GORICA

otvori v hiši „Centralne posojilnice“ velikansko zalogo čevljev in klobukov.

Ker založi omenjeno trgovino s popolnoma novim blagom, razpeča sedanjo zalogo izdatno pod ceno, kakor: Čevlji za ženske se dobe od 4 kron naprej

„moške“ „ „ 7 „ „

2000 klobukov le dobre kakovosti po kron 1, 2, 3.

Kdor zamudi to priliko, sovražnik je svojemu žepu.